

Skien kommune

Budsjett og økonomiplan 2021-2024

Forslag fra Rødt Skien

Innhold

Budsjett og økonomiplan 2021-2024 - Kommunedirektørens innstilling med tillegg og endringer fra Rødt	2
Overordna føringer fra Rødt.....	4
Prioriteringer	5
Kampen mot barnefattigdom	5
Arbeid	5
Andre velferdstilbud	6
Klima og miljø	6
Inntekter	7
Rammetilskudd.....	7
Utbytte fra selskaper	7
Eiendomsskatt	7
Kuttforslag	8
Politikergodtgjørelser	8
Kirken.....	8
Kommunalisering av tjenester.....	8
Budsjettskjema 1A - drift – Rødt sitt forslag.....	9
Budsjettskjema 1B - drift – Rødt sitt forslag.....	10
Noter til budsjettskjema 1A og 1B.....	11
Budsjettskjema 2A - investering – Rødt sitt forslag.....	12
Vedlegg 1 – Gratis barnehage for 5-åringer	13

Budsjett og økonomiplan 2021-2024 - Kommunedirektørens innstilling med tillegg og endringer fra Rødt

1. Handlingsprogram 2021-2024 vedtas med de mål og premisser for kommunens tjenesteproduksjon som framgår av handlingsprogrammet (vedlegg 1) ~~og med de endringer som vist i saken tabell 3~~ **med endringer som anvist i dette dokumentet. Alle tiltak som medfører en reduksjon i tjenestetilbudet til innbyggerne i kommunen, skal opp til politisk behandling før de eventuelt gjennomføres.**
2. Årsbudsjett 2021 og økonomiplan 2022-2027 vedtas med netto driftsrammer som framkommer i hovedoversikt drift, «dokument 1» vedlegg 2 **med forslag til endringer fra Rødt som vist i tabeller i dette dokumentet (budsjettskjema 1A og 1B).**
3. Investeringsbudsjettet vedtas som vist i Hovedoversikt investeringer, vedlegg 3.
4. Bystyret godkjenner låneramme for 2021 på inntil kr.625.630.000,-for å finansiere nye netto bevilgninger til investeringer (inkl startlån).
 - a. Kommunedirektøren får fullmakt til å velge långiver og godkjenne lånebetingelser
 - b. Kommunedirektøren gis fullmakt til refinansiering allerede opptatte lån (vedlegg 6).
 - c. Kommunedirektøren står fritt til å betale budsjetterte avdrag på de lån ~~hø~~ **hen** finner formålstjenlig, uavhengig av opprinnelig vedtak
 - d. Kommunedirektøren får fullmakt til å vurdere hvor stor andel av årets låneopptak som eventuelt erstattes med ubrukte lånemidler.
5. Kommunedirektøren gis fullmakt til å velge långiver og godkjenne lånebetingelser ved låneopptak i 2021. Kommunedirektøren kan ta opp lån innenfor rammen i vedtatt investeringsbudsjett.
6. Kommunedirektøren gis fullmakt til å ta opp inntil 90 mill. kroner i Husbanken til innvilgelse av Startlån. Sum utlån, inklusive eventuelle ubrukte lånemidler fra tidligere år, skal ikke overskride 90 mill. kroner pr. År
7. Trekkrettigheten hos kommunens hovedbankforbindelse gjennomføres i 2021 med de betingelser som framkommer av bankavtalen. Grensen for trekkrettigheten settes til inntil 250 mill. kroner
8. Inntektsskatt og formuesskatt til kommunen utliknes etter de maksimalsatser som Stortinget fastsetter.
9. I henhold til eiendomsskattelovens §10 jfr §§ 2 og 3 skal det skrives ut eiendomsskatt for alle faste eiendommer i hele kommunen.
10. I henhold til eiendomsskattelovens §13 skal skattesats for bolig, fritidseiendom og landbruk være ~~3,9~~ **4,0** promille og skattesats for ubebygde tomter, næring og verk og bruk være 3,2 promille i samsvar med forslag til økonomiplan for 2018-2021.

11. I henhold til eiendomsskattelovens § 11 - andre ledd fastsettes bunnfradraget til kr 340.000 **400.000** pr godkjente boenhet.

12. Bruk av evt merinntekter knyttet til flyktningeområdet/særlig ressurskrevende tjenester delegeres til kommunedirektøren.

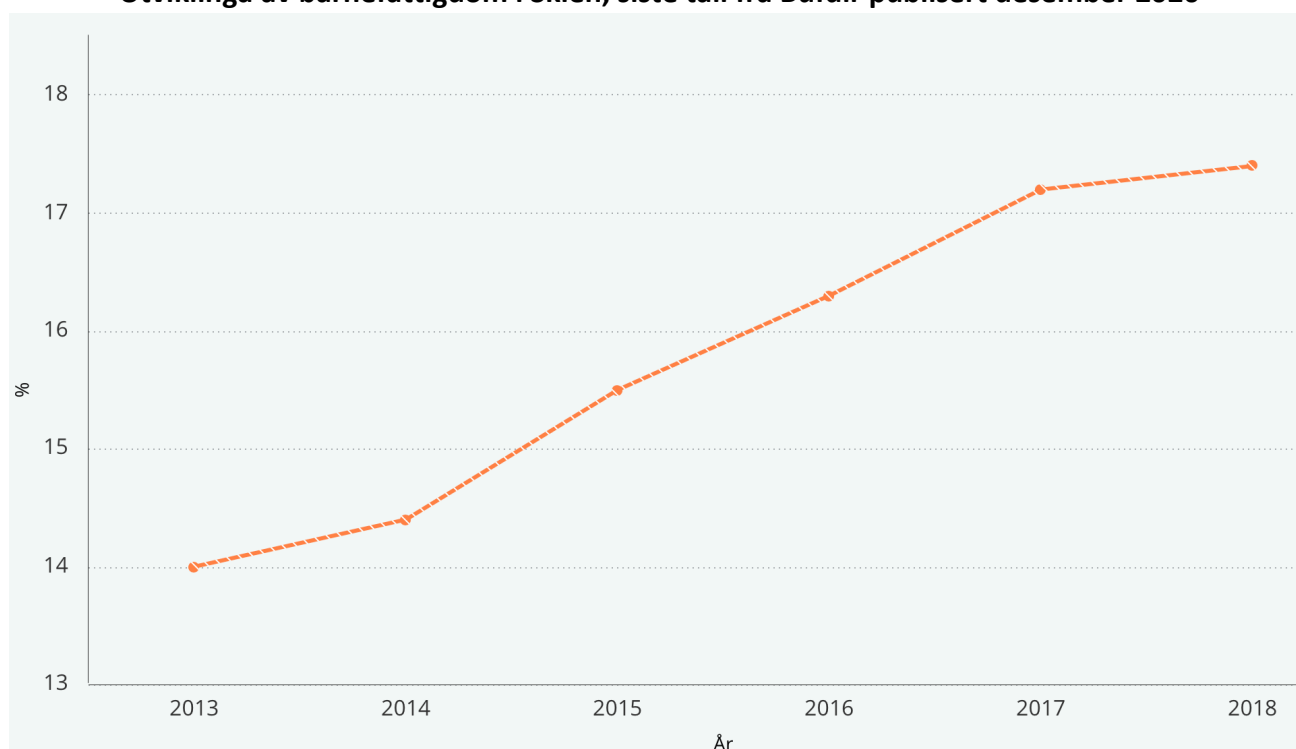
13. Kommunedirektøren får fullmakt til å redusere utgifter til flyktningarbeidet for å dekke opp for eventuelle mindreinntekter, **men Skien kommune skal ta imot alle flyktninger de blir anmodet om.**

14. Kommunedirektøren delegeres fullmakt til å øke investeringsbudsjett "kjøp boliger vanskeligstilte" dersom inntekten ved salg av boliger blir høyere enn budsjettet.

15. Kommunedirektøren delegeres fullmakt til å øke investeringsbudsjettet til maskiner og utstyr med eventuelle inntekter knyttet til salg av maskiner og utstyr.

16. Bystyret vedtar å ~~forlenge~~ **etterstrebe** tidligere vedtatte økonomiske handlingsregler.

Utviklinga av barnefattigdom i Skien, siste tall fra Bufdir publisert desember 2020

Overordna føringer fra Rødt

Det største samfunnsproblemet vi har i dag er de økende forskjellene, og disse forskjellene forsterkes ytterligere med pandemien vi opplever nå. I Skien har vi noen få eiendomsbaroner og en godseier, men vi har mange lavtlønna, arbeidsledige og sosialhjelpsmottakere. Rødt prioriterer å heve inntektene til dem som har minst og innføre flere velferdsordninger for alle, framfor å sikre formuen til noen få.

Det er ingen enkel jobb å sette opp forslag til et helhetlig budsjett for Skien kommune. Totalramma er over tre milliarder kroner, og kommunedirektørens forslag til satsningsområder, investeringer og kutt er gitt i et 177 sider langt handlingsprogram. Her skrives det om både «porteføljestyling» og «gevinstrealisering», men innimellom alt dette ligger det ordknappe forslag om velferdskutt som blir gitt uten noen faglig begrunnelse. I dette alternative budsjettet har vi forsøkt å fange opp og stoppe forslag som gir et dårligere tjenestetilbud til kommunens innbyggere.

I Skien kommune har mange mennesker økonomisk sosialhjelp som hovedinntekt. Det er mange som har levd på denne minimumshjelpa i flere år, en stønad som er ment å være midlertidig.

Vi trenger flere arbeidsplasser i Skien som har stor romslighet i forhold til hva folk kan bidra med, og de må lønnes sånn at det gir mulighet til et trygt og godt liv. Her må kommunen ta ansvar. Det vil redusere antallet mennesker som trenger økonomisk sosialhjelp.

Kommunen må ta et større ansvar som arbeidskjøper. Vi trenger flere lavterskel arbeidstilbud, ikke færre slik kommunedirektøren foreslår. Kommunen må også ta ansvaret for flere lærlinger, og tilby flere praksisplasser.

Barnefattigdommen i kommunen vår er blant de høyeste i landet. Ingen partier er uenige i at dette er et av våre største problemer, men allikevel fortsetter den negative utviklinga. Vi trenger konkrete tiltak som tar fatt i dette problemet. Derfor har Rødt Skien prioritert to tiltak som vil gi en reell endring. Vi vil innføre gratis barnehage for alle fem-åringer, og vi vil avslutte praksisen med å la barnetrygda gå til avkortning på økonomisk sosialhjelp.

Skien kommune har som arbeidskjøper jobba i noen år med å få flere inn i faste og fulle stillinger. Dette arbeidet må styrkes. Det vil gi flere mennesker en jobb å leve av, og det vil gi positivt utslag i kommunebudsjettet i form av lavere sykefravær og mindre bruk av overtid.

Kommunen kjøper mange tjenester fra kommersielle tilbydere, for eksempel til det som omtales som «ressurskrevende tjenester». Disse kjøpene koster kommunen unødvendig mye penger, samtidig som de ansatte har dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn hva de ville hatt om de var ansatt i kommunen. Gevinsten går til eierne av selskapa som selger tjenestene. Rødt vil derfor ansette flere i kommunen, og drifte disse tjenestene selv.

Den norske asylpolitikken er en av de strengeste i Europa. Men Skien skal være en solidarisk kommune. Derfor skal vi som et minimum ta imot det antall flyktninger UDI anmoder om.

Prioriteringer

I vårt budsjettforslag for Skien vil Rødt prioriterer kampen mot barnefattigdom, styrking av lavterskel arbeidstilbud, kampen mot ufrivillig deltid og styrking av velferdstilbud til fellesskapet.

Kampen mot barnefattigdom

Rødt vil innføre gratis barnehage for 5-åringer. Tiltaket vil koste 8,1 millioner kroner per år (3,4 mill. i 2021, innføres fra august). En detaljert oversikt over kostnader for dette tiltaket er gitt i vedlegg 1.

Den beste måten å gjøre barnefamilier mindre fattige på, er å sørge for at de får litt mer penger å rutte med. Rødt vil avslutte praksisen med å la barnetrygda gå til avkortning på økonomisk sosialhjelp. Kostnad per år for dette tiltaket er anslått til å være 6,3 millioner kroner.¹

Kommunedirektøren foreslår å øke skolepengesatsen på kulturskolen². Rødt vil gå motsatt vei. Vi vil halvere skolepengesatsen i 2021, og innføre gratis kulturskole fra 2022. Kostnaden blir 1,4 millioner kroner i 2021 og 2,8 millioner kroner fra 2022.

Rødt vil også styrke kontingentkassa, og budsjetterer med 600.000 kroner fra 2021 (omlag 50 % økning i forhold til kommunedirektørens forslag).

Arbeid

Rødt vil bruke to millioner kroner mer per år til lærlinger i kommunen, og en million kroner mer per år til praksisplasser. I vårt budsjett er disse midlene plassert i posten «Sentraladministrasjon», men disse fordeles ut til de aktuelle sektorene.

Rødt vil i tillegg at kommunen skal ta et større ansvar for språk- og arbeidstrening, og foreslår derfor å sentralisere dette viktige inkluderingsarbeidet til en egen enhet under kommunedirektøren/HR-sjefen.

Kommunedirektøren foreslår å legge ned Miljøpatruljen og Inn på tunet. Rødt vil videreføre disse tilbuda. Samla kostnad per år er 2,6 millioner kroner.³

Kommunedirektøren foreslår også å reforhandle avtalen med Grep om betaling for varig tilrettelagte arbeidsplasser, og har budsjettert med en innsparing på totalt 9 millioner kroner i perioden 2022-2024. Dette vil bety at Grep må redusere sitt tilbud til dem som trenger tilrettelagte arbeidsplasser, og det kan gi et økt press på å holde dem som er «minst produktive» utenfor. Rødt er sterkt imot dette, og i vårt budsjett legger vi opp til å opprettholde nåværende tilbud.

Som en del av arbeidet med heltidskulturen i kommunen foreslår Rødt å opprette en vikarpool, en intern bemanningstjeneste, med fast ansatte vikarer. Siden målet er å redusere overtidsbetaling, redusere sykefravær og trappe ned bruken av private vikarbyråer, vil tiltaket ikke ha budsjettmessige konsekvenser.

¹ Svar på bystyrets bestilling 21.06.18 (82/18) – Status 2018 (Strategisk temaplan 2013-2017 – bekjempelse av fattigdom), side 10

² Kommunedirektørens handlingsprogram for Skien kommune 2021-2024, side 81

³ Kommunedirektørens handlingsprogram for Skien kommune 2021-2024, side 99-100

Andre velferdstilbud

Kommunedirektøren foreslår å kutte i praktisk bistand (hjemmehjelp), ved å redusere tilbudet fra hver 3. uke til hver 4. uke. Rødt mener at det er helt feil vei å gå. Vi foreslår heller å gå i motsatt retning, og å gjeninnføre praktisk bistand hver 2. uke. Anslått kostnad er 2,4 millioner kroner per år (samme som kommunedirektør anslår i besparelse ved å redusere tilbudet til hver 4. uke).⁴

Kommunedirektøren foreslår å legge ned dagtilbud psykisk helse, Hermans Hus og Moflata nærmiljøtiltak. Rødt vi videreføre disse tilbuda. Samla kostnad per år er 3,4 millioner kroner.⁵

I kommunedirektørens forslag til budsjett ligger en innsparing på 17 millioner kroner for ressurskrevende tjenester⁶. Innsparingen er planlagt gjennomført med lavere bemanning på enkelte tiltak. Rødt er uenig i dette, og vil beholde bemanning og tjenestenivå som i dag. Et alternativt forslag til innsparing er gitt i avsnittet «Kommunalisering av tjenester».

Nav Skien de siste åra hatt store merforbruk. Vi mener derfor at det er nødvendig å budsjettere med tre millioner kroner ekstra per år, sammenlikna med kommunedirektørens budsjettforslag.

Kommunedirektøren har foreslått flere tiltak uten finansiering⁷. Rødt har funnet finansiering for disse tiltaka i sitt budsjett:

- To nye hjemler for avtalefysioterapeuter, kr 900.000,-
- Et årsverk til dagtilbud for yngre demente, kr 750.000,-
- Et årsverk fysioterapeut Skien Helsehus, kr 700.000,-
- Et årsverk fysioterapeut, kr 700.000,-
- LIS 1 – Turnuslege, kr 400.000,-
- Et årsverk innen psykisk helse, kr. 800.000,-

Samlede kostnader for disse tiltaka blir 4,25 millioner kroner. Prioriteringene er i henhold til vedtak i utvalg for helse- og omsorg sak 54/20.

Klima og miljø

Rødt mener at en jernbanestasjon på Gromstul i forbindelse med nytt datasenter kan være et godt klima- og miljøtiltak som bør utredes nærmere. Vi har derfor satt av 200.000 kroner til et slikt utredningsarbeid i 2021.

⁴ Kommunedirektørens handlingsprogram for Skien kommune 2021-2024, side 100

⁵ Kommunedirektørens handlingsprogram for Skien kommune 2021-2024, side 99-100

⁶ Kommunedirektørens handlingsprogram for Skien kommune 2021-2024, side 99

⁷ Kommunedirektørens handlingsprogram for Skien kommune 2021-2024, side 103

Inntekter

I vårt budsjettforslag legger vi til grunn at vi får en ny regjering i 2021, som gir en styrka kommuneøkonomi fra 2022. I tillegg vil vi ta ut noe mer utbytte fra kommunalt eide aksjeselskaper og vi legger opp til en veldig moderat økning av eiendomsskatten.

Rammetilskudd⁸

For å gjennomføre de tiltaka Rødt ønsker for et mer rettferdig Skiens-samfunn, er vi avhengig av økte rammetilskudd fra staten. Vi budsjetterer for 2021 med det kommune-fiendtlige statsbudsjettet til den sittende Høyre-regjeringa, men fra 2022 tror vi på en ny regjering som gir bedre vilkår for kommunene. Derfor legger vi Rødt sitt alternative statsbudsjett til grunn for vårt budsjettforslag for Skien kommune i perioden 2022-2024. Det betyr et økt rammetilskudd på minst 63,6 millioner kroner i året.

I praksis betyr dette at vi må bruke av kommunens ubundne driftsfond i 2021 for å opprettholde og styrke kommunens velferdstilbud, men vi vil begynne å sette tilbake penger i driftsfondet etter regjeringsskiftet i 2022.

Utbytte fra selskaper⁹

Bjorstaddalen Næring AS har hatt gode resultater de siste åra, og egenkapitalen har økt mye. Det er derfor fullt mulig å ta ut mer utbytte fra dette selskapet, som er heleid av Skien kommune. Rødt foreslår å ta ut et utbytte på 10 millioner i 2021 og 14 millioner i resten av budsjettperioden.

Skien kommune eier 15,2 % av Skagerak Energi AS. Selskapet hadde et årsresultat på 1,65 milliarder kroner i 2019, og Skien vil få et utbytte på 42,3 millioner kroner for det driftsåret. I 2020 har inntektene sunket, og vi må regne med et lavere utbytte. Allikevel er selskapet veldig solid, med en høy egenkapital. Vi forventer derfor fortsatt høye utbytter i åra framover. Rødt foreslår å ta ut et utbytte på 10 millioner i 2021 og gradvis øke utbyttet til 2019-nivå i resten av budsjettperioden (21 mill., 27 mill., 34 mill.).

Eiendomsskatt¹⁰

Eiendomsskatten er en av de få virkemidlene kommunen har for å omfordele rikdommen i samfunnet vårt. I kommunedirektørens budsjettforslag er det lagt opp til å senke bunnfradraget for å øke inntektene. Det er et usosialt og urettferdig forslag.

Rødt vil beholde dagens nivå på bunnfradrag på 400.000 kroner, og heller øke skattesatsen fra 3,9 promille til 4,0 promille i budsjettet for 2021. Dette vil gi en ekstraintekt til fellesskapet på en mill. kroner i året. På sikt bør bunnfradraget økes ytterligere, samtidig som skattesatsen økes opp mot maksimalnivået på fem promille. På den måten vil de som eier mest også bidra mest til våre felles velferdsordninger.

⁸ Kommunedirektørens handlingsprogram for Skien kommune 2021-2024, side 36

⁹ Kommunedirektørens handlingsprogram for Skien kommune 2021-2024, side 37

¹⁰ Kommunedirektørens handlingsprogram for Skien kommune 2021-2024, side 39-40

Kuttforslag

Rødt er åpne for å vurdere effektiviseringstiltak og kutt som ikke svekker det grunnleggende service- og tjenestetilbudet til innbyggerne. I tråd med dette foreslår vi i dette budsjettet tre grep.

Politikergodtgjørelser

Politikere i Skien har svært gode vilkår, og det er mye rom for kutt i godtgjørelsene. Rødt foreslår derfor at godtgjørelsene senkes med 20 %, sånn at de med høyest godtgjørelse bidrar mest. For ordføreren vil for eksempel dette kuttforslaget bety en reduksjon i godtgjørelsen på 220.000 kroner i året. Folkevalgte med små verv og lave godtgjørelser, for eksempel de som sitter i råd og lokalutvalg, skal skjermes fra kuttene. Samlet sett vil dette forslaget gi en innsparing på om lag to millioner kroner i året.

Kirken¹¹

Kirken er en stor utgiftspost for Skien kommune, med tilskudd på om lag 27 millioner kroner i året. På samme måte som kommunen i mange år har jobba med skolestruktur og har lagt ned mange skoler, kan det også være nødvendig å se på kirkestrukturen i kommunen. I tillegg bør Opplysningsvesenets fond ta et større ansvar for vedlikehold av gamle kirkebygg. Rødt foreslår derfor å kutte tilskuddet til kirken med 10 % i forhold til kommunedirektørens forslag, noe som vil gi en innsparing på 2,7 millioner kroner i året.

Kommunalisering av tjenester

Rødt vil kutte i overføringer av innbyggernes skattekrone til velferdsprofitører. Et eksempel på slike overføringer fra kommunen til privat berikelse finner vi i innkjøpene som blir gjort til ressurskrevende tjenester, hvor det kjøpes tjenester fra kommersielle tilbydere for 87 millioner kroner i året.

I utvalg for helse og omsorg sak 54/20 blir det tatt tak i dette på en veldig god måte, og det blir vist hvordan kommunen kan spare 35 millioner kroner på å utføre tjenestene i kommunal regi. Tjenestene blir minst like gode som før, arbeiderne får fast ansettelse i kommunen og kommunen sparer penger.

Dette er riktig og god politikk som får full støtte fra Rødt. Vi legger til grunn i budsjettet vårt at dette tiltaket blir gjennomført i 2021, og at vi får full effekt av besparelsen fra og med 2022. Talla fra helse og omsorg sak 54/20 er grove overslag, og vi har valgt å bruke overslaget litt konservativt. I budsjettet vårt har vi derfor regnet med en innsparing på 17 millioner kroner i 2021, og 30 millioner kroner fra og med 2022. Dette er 13 millioner kroner mer i besparelse per år fra 2022 sammenlikna med kommunedirektørens budsjett, som la opp til et kutt i tjenestene¹². Det er altså mulig å spare mye mer, og samtidig opprettholde tjenestetilbudet.

¹¹ Kommunedirektørens handlingsprogram for Skien kommune 2021-2024, side 54

¹² Kommunedirektørens handlingsprogram for Skien kommune 2021-2024, side 99